

Özel teknede yat kaptanı ile diğer çalışanlara ödenen ücretten yapılan tevkifat.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	62030549-120[94-2018/1028]-91533
Tarih	24.01.2020

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Gelir Ve Kurumlar Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : 62030549-120[94-2018/1028]-E.91533

24.01.2020

Konu : Özel teknede yat kaptanı ile diğer çalışanlara ödenen ücretten yapılan tevkifat.

İlgi : 13/09/2018 tarih 4803622 sayılı özelge talep formu ve eki.

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve ekinde yer alan dilekçede, özel teknenizde çalışan yat kaptanı ve hizmet personelinin SGK primlerinin tarafınızdan ödendiğini ve vergi mükellefiyetinizin bulunmadığını belirterek, söz konusu personele yapılan ücret ödemelerinin vergisel boyutu hakkında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Gelir Vergisi Kanunu Yönünden

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesinde; *"Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.*

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez." hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinde; hizmetçilerin ücretlerinin (Hizmetçiler özel fertler tarafından evlerde, bahçelerde, apartmanlarda ve ticaret mahalli olmayan sair yerlerde orta hizmetçiliği, sütninelik, dadılık, bahçıvanlık, kapıcılık gibi özel hizmetlerde çalıştırılanlardır.) gelir vergisinden istisna olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında, *"Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dâhil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar."* hükmü yer almış olup; fıkranın (1) numaralı bendinde, hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç) 103 ve 104 üncü maddelere göre gelir vergisi tevkifatı yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, aynı Kanunun 95 inci maddesinde, "*Aşağıda yazılı hizmet erbabının ücretleri hakkında vergi tevkif usulü cari olmaz:*

- 1. Ücretlerini yabancı bir memleketteki işverenden doğrudan doğruya alan hizmet erbabı;*
- 2. 16 ncı maddede yazılı istisnadan faydalanmayan yabancı elçilik ve konsolosluk memur ve hizmetlileri;*
- 3. Maliye Bakanlığı'nca yıllık beyanname ile bildirilmesinde zaruret görülen ödemeler. Bunlar gelirlerini, bu kısmın 2'nci bölümündeki hükümlere göre, yıllık beyanname ile bildirirler."* hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükümlere göre, ücretleri vergiden istisna edilmesi öngörülen hizmetçiler; özel fertler tarafından evlerde, bahçelerde, apartmanlarda ve ticaret mahalli olmayan sair yerlerde çalıştırılan orta hizmetçisi, bahçıvan, kapıcı, kaloriferci gibi hizmet erbabıdır.

Bu itibarla, ticari mahiyette işletilmeyen özel yatta çalıştırılan hizmetçilere yapılacak ücret ödemeleri gelir vergisinden istisna olup, bu ödemeler üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılması söz konusu değildir.

Diğer taraftan, özel teknede kaptan olarak çalışan personel ile hizmetçi tanımına girmeyen diğer personele yapılacak ücret ödemeleri ise istisna kapsamında olmadığından, bu kişilere yapılan ücret ödemelerinin vergilendirilmesi gerekmekte olup işverenin Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde sayılan kişi, kurum ve kuruluşlardan olmaması nedeniyle, tevkif suretiyle vergilendirilmemiş olan bu ücret gelirlerinin hizmet erbabları tarafından yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilmesi gerekmektedir.

Damga Vergisi Kanunu Yönünden

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu, bu Kanundaki kağıtlar teriminin yazılıp imzalanmak veya imza yerine geçen bir işaret konmak suretiyle düzenlenen ve herhangi bir hususu ispat veya belli etmek için ibraz

edilebilecek olan belgeler ile elektronik imza kullanılmak suretiyle manyetik ortamda ve elektronik veri şeklinde oluşturulan belgeleri ifade edeceği; 3 üncü maddesinde, damga vergisinin mükellefinin kağıtları imza edenler olduğu; 9 uncu maddesinde, bu kanuna ekli (2) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisinden istisna olduğu; 23 üncü maddesinde, genel bütçeli daireler dışında kalan ve istihkaktan kesinti yapmak durumunda bulunan daire ve müesseseler tarafından bir ay içinde kesilen damga vergisinin, ertesi ayın 20 nci (371 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Tebliği uyarınca yirmiüçüncü) (1 Nisan 2019 tarihinden itibaren verilmesi gereken damga vergisi beyannamelerinde VUK-115/2019-5 sayılı Vergi Usul Kanunu Sirküleri ile takip eden ayın 26'sına kadar) günü akşamına kadar vergi dairesine bir beyanname ile bildirileceği ve yirmialtıncı günü akşamına kadar ödeneceği hükümlerine yer verilmiştir.

Aynı Kanuna ekli (1) sayılı tablonun "*IV.Makbuzlar ve diğer kağıtlar*" başlıklı bölümünün 1/b fıkrasında, maaş, ücret, gündelik, huzur hakkı, aidat, ihtisas zammı, ikramiye, yemek ve mesken bedeli, harcırah, tazminat ve benzeri her ne adla olursa olsun hizmet karşılığı alınan paralar (avans olarak ödenenler dahil) için verilen makbuzlar ile bu paraların nakden ödenmeyerek kişiler adına açılmış veya açılacak cari hesaplara nakledildiği veya emir ve havalelerine tediye olunduğu takdirde nakli veya tediye temin eden kağıtların nispi damga vergisine tabi olduğu; Kanuna ekli (2) sayılı tablonun "*IV.Ticari ve medeni işlerle ilgili kağıtlar*" başlıklı bölümünün (34) numaralı fıkrasında, Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinde belirtilen ücretlere ilişkin kağıtların damga vergisinden istisna olduğu hükümlerine yer verilmiştir.

Buna göre, 488 sayılı Kanuna ekli (2) sayılı tablonun IV/34 numaralı fıkrasındaki istisna hükmü, Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinde belirtilen ücretler nedeniyle düzenlenen kağıtlara ilişkin olup, bu ücretler dışında hizmet karşılığı hizmet erbabına yapılan ödemelerde bu fıkra göre istisna uygulanması mümkün değildir.

Buna göre, özel yatınızda çalışan personele yapılacak ödemelerin 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesi kapsamına giren ödemelerden olması halinde, bu ödemelere ilişkin düzenlenen kağıtlara 488 sayılı Kanuna ekli (2) sayılı tablonun IV/34 fıkrası uyarınca damga vergisi istisnası uygulanması mümkün bulunmaktadır. Bu kapsama girmeyen ücret ödemelerine ilişkin düzenlenen kağıtların ise 488 Sayılı Kanuna ekli (1) sayılı tablonun IV/1-b fıkrası kapsamında damga vergisine tabi tutulması ve bir beyanname ile beyan edilip ödenmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026